Dạng nâng cao: TRẮC NGHIỆM TÌM TIỆM CẬN CỦA ĐỒ THỊ CHỨA THAM SỐ

PHẦN I. Câu trắc nghiệm nhiều phương án lựa chọn. Mỗi câu hỏi thí sinh chỉ chọn một phương án.

Câu 1: Giá trị m để tiệm cận đứng của đồ thị hàm số $y=\dfrac{2x+2m-1}{x+m}$ đi qua điểm $M(3;1)$ là

A. $m=-3$. **B.** $m=-1$. **C.** $m=2$. **D.** $m=3$.

Lời giải

Tiệm cận đứng của đồ thị hàm số đi qua điểm $M(3;1)$ nên đồ thị hàm có tiệm cận đứng là $x=3$

Suy ra $x+m=0$ có nghiệm là 3 do vậy $3+m=0\Leftrightarrow m=-3$.

Thử lại, với $m=-3\Rightarrow y=\dfrac{2x-7}{x-3}$ có $\lim\limits_{x\to 3^+}y=\lim\limits_{x\to 3^+}\dfrac{2x-7}{x-3}=-\infty$ và $\lim\limits_{x\to 3^-}y=\lim\limits_{x\to 3^-}\dfrac{2x-7}{x-3}=+\infty$.

Vậy $m=-3$.

Câu 2: Tìm tất cả các giá trị của tham số m để đồ thị hàm số $y=\dfrac{2x+4}{x-m}$ có tiệm cận đứng?

A. $m>-2$. **B.** $m=-2$. **C.** $m<-2$. **D.** $m\neq -2$.

Lời giải

Để $x=m$ là tiệm cận đứng của đồ thị hàm số $y=\dfrac{u(x)}{v(x)}=\dfrac{2x+4}{x-m}$ thì $\begin{cases} v(m)=0\\ u(m)\neq 0\end{cases}$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} m-m=0\\ 2m+4\neq 0\end{cases}\Leftrightarrow \begin{cases} 0=0\\ m\neq -2\end{cases}\Rightarrow m\neq -2$$

Câu 3: Số các giá trị nguyên của tham số m thuộc $[-2025;2025]$ để đồ thị hàm số $y=\dfrac{2x+4}{x-m}$ có tiệm cận đứng nằm bên trái trục tung là

A. 2020. **B.** 2025. **C.** 4041. **D.** 4042.

Lời giải

Đồ thị hàm số $y=\dfrac{2x+4}{x-m}$ có tiệm cận đứng là đường thẳng $x=m$ nằm bên trái trục tung $\Leftrightarrow m<0$
.

$$\begin{cases} m\in[-2025;2025]\\ m\in\mathbb{Z}\end{cases}\Rightarrow m\in\{-2025;-2020;...;-1\}.$$

Vậy có 2025 giá trị nguyên của m thoả mãn yêu cầu.

Câu 4: Có bao nhiêu giá trị nguyên $m\in[-10;10]$ sao cho đồ thị hàm số $y=\dfrac{x-1}{x^2+4x-m-3}$ có hai đường tiệm cận đứng?

A. 19. **B.** 15. **C.** **16.** **D.** 17.

Lời giải

Ta có đồ thị hàm số $y=\dfrac{x-1}{x^2+4x-m-3}$ có hai đường tiệm cận đứng khi phương trình $x^2+4x-m-3$

có hai nghiệm phân biệt khác 1 $\Leftrightarrow \begin{cases} 2^2-(-m-3)>0 \\ 1^2+4.1-m-3\neq 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} m>-7 \\ m\neq 2 \end{cases}$

Từ đó ta suy ra $m=\{-6,-5,-4,-3,-2,-1,0,1,3,4,5,6,7,8,9,10\}$.

Vậy có 16 giá trị nguyên của m thỏa mãn.

Câu 5: Cho đồ thị hàm số $y=\dfrac{(2m-n)x^2+mx+1}{x^2+mx+n-6}$ nhận trục hoành và trục tung làm hai tiệm cận. Giá trị $m+n$ là

A. 8. **B.** 9. **C.** 6. **D.** -6.

Lời giải

Điều kiện: $x^2+mx+n-6\neq 0$.

Phương trình đường tiệm cận ngang của đồ thị hàm số là $y=2m-n$.

Vì đồ thị hàm số nhận trục hoành làm tiệm cận ngang nên $2m-n=0$.

Đặt $f(x)=(2m-n)x^2+mx+1$ và $g(x)=x^2+mx+n-6$.

Vì $f(0)\neq 0$ với mọi m, n nên đồ thị nhận trục tung $x=0$ là tiệm cận đứng khi $g(0)=0 \Leftrightarrow n=6$. Suy ra $m=\dfrac{n}{2}=3$. Vậy $m+n=9$.

Câu 6: Số giá trị nguyên của tham số m sao cho đồ thị hàm số $y=\dfrac{\sqrt{x+1}}{x^2-2x+m}$ có đúng ba đường tiệm cận.

A. 5. **B.** Vô số. **C.** 3. **D.** 4.

Lời giải

- $\lim\limits_{x\to+\infty} y=\lim\limits_{x\to+\infty}\dfrac{\sqrt{x+1}}{x^2-2x+m}=0$ nên đồ thị hàm số có tiệm cận ngang $y=0$.

Vậy để đồ thị hàm số $y=\dfrac{\sqrt{x+1}}{x^2-2x+m}$ có đúng ba đường tiệm cận thì đồ thị hàm số có hai tiệm cận đứng $\Leftrightarrow x^2-2x+m=0$ có 2 nghiệm phân biệt x_1,x_2 lớn hơn hoặc bằng -1

$\Leftrightarrow \begin{cases} \Delta'>0 \\ (x_1+1)(x_2+1)\geq 0 \\ (x_1+1)+(x_2+1)>0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 1-m>0 \\ m+2+1>0 \\ 4>0 \end{cases} \Leftrightarrow -3<m<1$. Vì $m\in\mathbb{Z}\Rightarrow m\in\{-2;-1;0\}$.

Câu 7: Cho hàm số $y=\dfrac{x-2}{x^2-2mx-m-2}$. Biết với $m=\dfrac{a}{b}$ ($a,b\in\mathbb{N}$, $\dfrac{a}{b}$ tối giản) thì đồ thị hàm số có đúng 2 đường tiệm cận. Tính $a+b$.

A. $a+b=7$. **B.** $a+b=5$. **C.** $a+b=8$. **D.** $a+b=6$.

Lời giải

Để đồ thị hàm số có đúng 2 đường tiệm cận thì hoặc phương trình $x^2-2mx-m-2=0$ có nghiệm kép $x=2$ hoặc phương trình $x^2-2mx-m-2=0$ phải có hai nghiệm (một nghiệm $x_1=2$ và một nghiệm $x_2\neq 2$).

Do $\Delta'=m^2+m+2>0,\forall m$ nên ta chỉ xét trường hợp thứ hai phương trình $x^2-2mx-m-2=0$ có hai nghiệm phân biệt. Thay $x=2$ vào phương trình ta được $m=\frac{2}{5}$ (thỏa mãn).

Vậy $a=2,b=5,a+b=7$.

Câu 8: Có bao nhiêu giá trị của tham số để đồ thị hàm số $y=\frac{mx^2-1}{x^2-3x+2}$ có đúng 2 tiệm cận?

A. 2. **B.** 1. **C.** 4. **D.** 3.

Lời giải

Ta có: $\lim\limits_{x\to-\infty} y=\lim\limits_{x\to-\infty}\frac{mx^2-1}{x^2-3x+2}=\lim\limits_{x\to-\infty}\frac{m-\frac{1}{x^2}}{1-\frac{3}{x}+\frac{2}{x^2}}=m\Rightarrow y=m$ là tiệm cận ngang của đồ thị hàm số.

Để đồ thị hàm số $y=\frac{mx^2-1}{x^2-3x+2}$ có đúng 2 tiệm cận $\Leftrightarrow y=\frac{mx^2-1}{x^2-3x+2}$ có đúng 1 tiệm cận đứng. Ta có: $x^2-3x+2=0\Leftrightarrow\left[\begin{array}{l}x=1\\x=2\end{array}\right.\Rightarrow\left[\begin{array}{l}m.1^2-1=0\\m.2^2-1=0\end{array}\right.\Rightarrow\left[\begin{array}{l}m=1\\m=\frac{1}{4}\end{array}\right.$.

Vậy có 2 giá trị tham số thỏa mãn yêu cầu đề bài.

Câu 9: Cho hàm số $y=\frac{x-2}{mx^2-2(m-1)x+m-2}$ có đồ thị (C_m). Có bao nhiêu giá trị nguyên của tham số m để (C_m) có đúng 2 đường tiệm cận?

A. 2. **B.** 1. **C.** 0. **D.** 3.

Lời giải

Trường hợp 1: $m=0$, ta được hàm số $y=\frac{x-2}{2x-2}$, suy ra đồ thị hàm số có tiệm cận đứng $x=1$; tiệm cận ngang $y=\frac{1}{2}$ (thỏa mãn).

Trường hợp 2: $m\neq0$, ta có: $\lim\limits_{x\to+\infty} y=\lim\limits_{x\to-\infty} y=0\Rightarrow y=0$ là tiệm cận ngang của đồ thị hàm số.

Xét phương trình: $mx^2-2(m-1)x+m-2=0\,(m\neq0)\Leftrightarrow\left[\begin{array}{l}x=1\\x=\frac{m-2}{m}\end{array}\right.$.

Để đồ thị hàm số (C_m) có đúng 2 đường tiệm cận thì đồ thị hàm số (C_m) chỉ có 1 tiệm cận đứng $\Leftrightarrow mx^2-2(m-1)x+m-2=0$ hoặc có hai nghiệm phân biệt trong đó có một nghiệm bằng 2 hoặc có nghiệm kép $\Leftrightarrow\left[\begin{array}{l}\frac{m-2}{m}=2\\\frac{m-2}{m}=1\end{array}\right.\Leftrightarrow m=-2$.

Vậy có 2 giá trị nguyên của tham số m thỏa yêu cầu bài toán.

Câu 10: Cho đường cong $(C):y=\frac{x+a}{x-1}$. Biết điểm M thuộc (C). Tính tổng các giá trị của tham số a để tiếp tuyến của (C) tại M tạo với hai đường tiệm cận của (C) một tam giác có diện tích bằng

$3\sqrt{2}+2$.

A. $3\sqrt{2}-2$. **B.** 6. **C.** -2. **D.** $\dfrac{3\sqrt{2}-4}{2}$.

Lời giải

Tiệm cận đứng $x=1$; tiệm cận ngang $y=1$. Ta có: $f'(x)=\dfrac{-1-a}{(x-1)^2}$

Phương trình tiếp tuyến tại M của (C) là $(d): y=\dfrac{-1-a}{(x_0-1)^2}(x-x_0)+\dfrac{x_0+a}{x_0-1}$

Giao điểm của (d) với tiệm cận đứng: $A\left(1;\dfrac{x_0+2a+1}{x_0-1}\right)$

Giao điểm của (d) với tiệm cận ngang: $B(2x_0-1;1)$

Giao hai đường tiệm cận của (C): $I(1;1)$. Khi đó: $IA=\left|\dfrac{2a+2}{x_0-1}\right|$; $IB=2|x_0-1|$.

Ta có: $S_{IAB}=\dfrac{1}{2}IA.IB=|2a+2|=3\sqrt{2}+2 \Leftrightarrow \left[\begin{array}{l} a=\dfrac{3\sqrt{2}}{2} \\ a=\dfrac{-3\sqrt{2}-4}{2}\end{array}\right.$

Vậy tổng cần tìm là -2.

Câu 11: Tìm tất cả các giá trị của tham số m sao cho đồ thị hàm số $y=\dfrac{x-1}{x^3+3x^2+m+1}$ có đúng một tiệm cận đứng.

A. $\left[\begin{array}{l} m\le -4 \\ m>0\end{array}\right.$. **B.** $\left[\begin{array}{l} m< -5 \\ m>-1\end{array}\right.$. **C.** $-5\le m<-1$. **D.** $\left[\begin{array}{l} m\le -5 \\ m>-1\end{array}\right.$.

Lời giải

Đặt $f(x)=x^3+3x^2+m+1$; $f'(x)=3x^2+6x$; $f'(x)=0 \Leftrightarrow \left[\begin{array}{l} x=-2 \\ x=0\end{array}\right.$

Trường hợp 1: $g(1)=0 \Rightarrow 1+3+m+1=0 \Leftrightarrow m=-5$.

Khi đó $g(x)=x^3+3x^2-4=(x-1)(x+2)^2$

$\Rightarrow y=\dfrac{x-1}{(x-1)(x+2)^2} \Rightarrow \lim\limits_{x\to 1} y=\lim\limits_{x\to 1}\dfrac{x-1}{(x-1)(x+2)^2}=\dfrac{1}{9}$;

$\Rightarrow \lim\limits_{x\to -2^+} y=\lim\limits_{x\to -2^+}\dfrac{x-1}{(x-1)(x+2)^2}=+\infty$; $\lim\limits_{x\to -2^-} y=\lim\limits_{x\to -2^-}\dfrac{x-1}{(x-1)(x+2)^2}=+\infty$

Nên đồ thị hàm số chỉ có một tiệm cận đứng $x=-2$.

Trường hợp 2: $g(1)\ne 0 \Rightarrow 1+3+m+1\ne 0 \Leftrightarrow m\ne -5$.

Đồ thị hàm số đã cho có đúng một tiệm cận đứng khi phương trình $g(x)=0$ có nghiệm duy nhất

$\Leftrightarrow g(0).g(-2)>0 \Leftrightarrow (m+1)(m+5)>0 \Leftrightarrow \left[\begin{array}{l} m<-5 \\ m>-1 \end{array}\right.$.

Kết hợp hai trường hợp ta có những giá trị m cần tìm là: $\left[\begin{array}{l} m\le -5 \\ m>-1 \end{array}\right.$.

Câu 12: Cho hàm số $y=\dfrac{x^2+(m-1)x+m^2-2m+1}{1-x}$ (1), m là tham số thực. Tìm giá trị của m để đường tiệm cận xiên của đồ thị hàm số (1) tạo với hai trục tọa độ một tam giác có diện tích bằng $\dfrac{1}{2}$.

A. $m=\pm 2$. **B.** $m=\pm 3$. **C.** $m=\pm 4$. **D.** $m=\pm 1$.

Lời giải

Tập xác định: $\mathrm{D}=\mathbb{R}\setminus\{1\}$. Ta có $y=\dfrac{x^2+(m-1)x+m^2-2m+1}{1-x}=-x-m+\dfrac{m^2-m+1}{1-x}$

Đồ thị hàm số có tiệm cận xiên là $\Delta: y=-x-m$.

Tiệm cận xiên cắt hai trục tọa độ tại hai điểm $A(0;-m)$ và $B(-m;0)$.

Diện tích tam giác OAB là $S=\dfrac{1}{2}OA.OB=\dfrac{1}{2}|y_A|.|y_B|=\dfrac{1}{2}m^2$.

Theo giả thiết $S=\dfrac{1}{2} \Leftrightarrow m^2=1 \Leftrightarrow m=\pm 1$.

Vậy giá trị m cần tìm là $m=\pm 1$.

Câu 13: Tìm tổng tất cả các giá trị của tham số thực m để đồ thị hàm số $y=\dfrac{x-1}{x-m}$ có hai đường tiệm cận tạo với hai trục tọa độ một hình chữ nhật có diện tích bằng 5.

A. 2. **B.** 4. **C.** 0. **D.** 5.

Lời giải

Xét hàm nhất biến $y=\dfrac{x-1}{x-m}$ có tiệm cận đứng $x=m$ và tiệm cận ngang $y=1$.

Để hai đường tiệm cận tạo với hai trục tọa độ một hình chữ nhật có diện tích bằng 5 khi và chỉ khi: $|m|.1=5 \Leftrightarrow \left[\begin{array}{l} m=5 \\ m=-5 \end{array}\right.$.

Vậy có hai giá trị m thỏa mãn và tổng chúng bằng 0.